

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosa)

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOTESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

“El alma en los labios”

A era hora. El capítol dels radicals ha llençat, al fi, la seva careta de revolucionari, al mig del Congrés.

Encara, emprò, més hipòcrita que en Melquiades Álvarez, no ha pidolat amb claretat, un lloc en les files monàrquiques.

Mes tota la seva peroració parlamentària ha tingut un to de benignitat manifesta.

Mai cap republicà havia dit paraules tant conservadores; mai un home d'esquerra havia tingut tant respecte al fusellador d'en Ferrer i Guardia; mai en Maura havia oït de llavis d'un adversari tal seguit de lloances.

Tot fa creure que un rest de pudor li ha impedit regonèixer públicament l'acert de la política de repressió que ha ensagnat els fossos de Montjuïc.

Però si en Maura té talent, si en Maura és un estadista, si en Maura té dots de governant, segons en Lerroux, els seus errors tràgics no són tals errors, i, si ho són, són perdonables.

Al parlar de la setmana gloriosa ha tingut accents de llàstima, d'excusa, quasi de menyspreu.

Fins la paraula gloriosa no ha sabut mantenir-la com un capdill orgullós de la valentia i disciplina del seu exèrcit: hi ha donat una interpretació hàbil d'home d'ordre.

Ja no som en aquell temps que ell predicava una hora de revolta cada dia; ara predica, i predica amb l'exemple—lo que mai havia fet abans—una hora de contra-revolta diària.

També s'ha declarat pacíficador de vagues. En la de 1911, que menaçava fer-se general, ell va entrar a Espanya expressament per a aconsellar als seus que no secondessin el moviment.

En un paràgraf del seu discurs té la tranquil·litat de confessar-ho i d'alabar-se'n, afegint

que hauria fet lo mateix, encara que hagués governat en Maura.

Aquí teniu, republicans, un esquiol revolucionari; aquí teniu, obrers, un reventa-vagues d'ofici.

Però el cinisme del prohoms radical arriba a son grau màxim, al parlar d'en Posa i d'en Sánchez Moya, el desgraciat fogainer de la «Numancia». No creiem que hi hagi un republicà honrat que, després d'haver oït an en Lerroux com tracta a aquestes dagues pobres víctimes de les seves prediques, no senti pel capítol radical un despreci profon.

Per an Posa no té més que unes paraules de commiseració despectiva.

Respecte al fogainer de la «Numancia», ell també l'hauria fet fusellar.

Per què?—són les seves paraules.—Perque jo crec que, mentres existeixi en el codi la sentència de mort, si s'ha d'aplicar en algun cas, ha d'ésser quan se fa indispensable al sosteniment de la disciplina militar; sense la qual no poden viure els Estats, sense la qual les societats no són societats, sinó tribus que fàcilment s'entreguen a la anarquia.

Heus-aquí com, amb la mateixa oratoria revolucionària que un dia havia induït al fogainer a l'indisciplina, ara llença sobre la tomba del ca-tequitat màrtir l'execrable conformitat a la sentència.

En Sánchez Moya, qui vessà la seva sang, tal volta pensant trobar, al menys, en els llavis del seu admirat capítol unes paraules de glorificació, no hi troba més que un fret raonament d'home d'ordre, el mateix que hauria trobat en els llavis d'un enemic.

Pot-ser l'únic home que no podia expressar-se com s'ha expressat, respecte al fogainer indisciplinat, era en Lerroux.

No en và havia sigut el més fogós predicador de la revolta, no en và les seves paraules havien sots-cavat la mateixa disciplina que ara invoca còmodament, per fins que sols ell pot comprendre, desde's escons del Congrés.

Per an Lerroux ja no hi han màrtirs de la

república; sols resten traidors i vils insubordinats.

No hi han ideals que atenuïn res, ni conviccions que en bé de la nació puguin fer oblidar per un instant lo que imposen les lleis.

El republicanisme ha d'ésser platònic.

En Ferrandis i en Vallès no's mereixen pas l'homenatge anyal que a Girona se'ls tributa.

L'indult d'en Villacampa és una taca, per als que varen sollicitar-lo un vergonyós acte de clemència.

Les glorioses efemèrides republicanes s'han d'esborrar de soca-arrel, i de nostre calendari s'han de foragitar molts sants i molts màrtirs.

En Lerroux ha tancat de cop l'història revolucionària i s'ha desdit de la seva en una para-grafada.

Això és edificant, per al poble.

El partit radical modestament diu—ho diu en Lerroux—col·laborarà a la llum del dia en l'obra parlamentària que vagi en la direcció d'ampliar les llibertats públiques i de defensar les consegüides.

Prou. Aquestes darreres paraules són la claudicació més patent de totes les doctrines radicals.

S'ha acabat l'apostolat del capítol.

Els radicals ara tenen la paraula. No cal insistir.

En Maura mateix ha dit que, si el discurs de l'antic agitador no és recambi per a tornar al mltng a dir lo contrari, ell, en Maura, és el primer que l'aplaudeix com obra de Déu.

Hipòcrita o traidor, d'un d'aquests dos calificatius no pot lliurar-se'n ja, humanament, el capítol radical.

Sempre republicans

UASI tots els periòdics republicans d'Espanya han parlat, sense acritut, de l'acte d'aproximació a la monarquia, realitzat per en Melquiades Álvarez. La opinió sincera, sense fer excepció

la més radical, ha comentat sense estranyesa els elogis que prestigiosos republicans han fet del jove monarca. Cap diputat republicà ha protestat, amb l'energia pròpia d'una sentida indignació, d'aquest pas trascendental, que's preparen a donar alguns companys seus de minoria. Sembla que en general siga considerada, aquesta virada en rodó, com una cosa naturalíssima i com una única solució lògica a l'intrincat problema polític actual.

Nosaltres, cada dia més republicans, però portats pel nostre optimisme a no veure més que'l cantó agradable de les coses, tampoc sentim aversió an en Melquiades Álvarez per la seva actitud, considerant-la filla del convenciment íntim de que pot ésser més útil per a la causa de la democràcia, disposant de la Gaceta, que no pas gastant estèrilment la seva eloqüència sobirana desde l'oposició. No'ns sorprenen els elogis al rei, en llavis de persones que, entre les moltes virtuts que tot-hom les hi reconeix, tenen la d'una lloable sinceritat. No'ns estranya la passivitat dels republicans convençuts, mai disposats a prestar homenatge a la monarquia, perquè'ls suposem fastiguejats de l'espectacle que ofereix avui el camp republicà, que comprenen, encara que no sentin desig d'imitar-les, les desercions d'alguns impacients, o el bon desig d'uns altres, més amics de lo que és substancial: la llibertat, que de lo que creuen circumstancial: la República.

Nosaltres, portant més enllà encara nostra bona fè, creiem que en el moment actual no són els republicans els que's disposen a emprendre el cam cap a la monarquia, sinó la monarquia la que em-prèn decididament el cam cap a la llibertat, de bracet amb la democràcia.

Però, per bonic que nostre bon desig ho vulga veure, seguirem essent fermament, convençudament, toçudament republicans.

Si en Melquiades Álvarez formés govern dintre

DOTZE RETRATS, SEIXANTA CÈNTIMS

Dotze nebots de'n Montero, el president del Senat,

...que són dotze vots en contra de la Mancomunitat.

la monarquia, i juntés al seu entorn als més radicals del partit liberal i als més conservadors del partit republicà, nosaltres apoiarem la nova situació, de primer amb tota la nostra simpatia, i després amb tot el nostre entusiasme, quan fés obra positivament democràtica.

I, malgrat tota aquesta nostra simpatia i tot aquest nostre entusiasme, no deixarem mai d'ésser republicans, creient que, fidels a la nostra consciència republicana i defensors enèrgics de tots els avenços, serviríem millor a la causa de la llibertat, des del camp republicà, fent de segals de la democràcia, que des del camp monàrquic fent de majorals del rei.

JEPH DE JESPU

“Penya... Lliberal”

Si per caprici es reuneixen uns senyors particulars i plens d'entusiasme acorden constituir-se en societat per dedicar-se a l'higiènic exercici de caçar, al conreu d'alguna ciència, algú sport, algú art, o a lo que tinguin els socis per aficions personals; si, perquè tot vagi en ordre, convenen que entre'ls companys s'ha de nomenar una junta, un directori o jurat, amb president, secretari, comptador, caixé i vocals; si, per repartir-se els càrrecs, sorgeixen dificultats i per una presidència hi hà sis o set aspirants; si el més llec vol ésser jutge, i el més xerraire, vocal, i el més burro, secretari, i tresoré el menys honrat; si els uns per fatxenderia i els altres per figurar, per ostentació, per luxe, per negoci o vanitat, se barallen per un càrrec, diuen pestes del company, i amb conxorxes, amb intrigues, per venjances personals, tiren les taules enlaire i enfonsen la societat; tot això, com que pagar-ho no més toca als associats, encara que no és correcte, se pot molt bé tolerar; prò que això mateix ho facin uns quants polítics farsants que han pres els cabals del poble com cosa particular, és senzillament indigne, per no dir que és criminal.

VERDUM

Tempesta en la llacuna

Un gran trontoll acaba de produir-se en la política espanyola.

La llacuna llotosa ha perdut la seva calma pestilència i s'ha remogut amb moviment d'oratge, però alhora de vida i sanejament.

I ja quasi no cal dir-ho: aquest trontoll l'ha produït Catalunya, el problema de Catalunya. Tot lo que de viu i de sà hi ha hagut, desde fa alguns anys, en la política espanyola, de Catalunya ha vingut. Catalunya ho ha produït.

De tempestes ministerials i parlamentàries altres n'hem vist, certament, en la llacuna madrilenya. En les darreres setmanes n'hem pogut presenciar una de ben sorollosa. Però la veritat és que sols la qüestió catalana promou aquests trànguls fondos, tant diferents dels trànguls superficials i teatrals que constitueixen l'especialitat de la política espanyola, tota rovellada d'humitats i de velluries.

Ben poques vegades s'haurà vist en el Senat espanyol una agitació tant intensa. Un vent de batalla ha entrat a l'Alta Cambra, asil de reumàtics i de jubilats. Les momies s'han estremit de fret i han tremolat de por. I, dirigits

per un octagenari, l'exèrcit dels vells ha preparat amb toçuderia senil la resistència a les noves orientacions.

Hi hà tot un símbol en la personalitat dels qui se drecen, intransigents, davant les demandes de la terra catalana. Al Congrés era en Moret qui no volgué acceptar el principi de les Mancomunitats. Al Senat és en Montero Ríos. Són els homes que agonitzen. I representen les coses que agonitzen...

A l'hora en que escrivim aquestes ratlles, plana per damunt del projecte de Mancomunitats, i per damunt de tota la política madrilenya, una anguniosa incertitud. Ha quedat aprovat l'article primer, però la majoria obtinguda és molt petita i fa témer que la barca no arribi a port.

Però, si no hi arriba, en el pecat trobarà la penitència els *repatanis*, com els diu *La Veu de Catalunya*, tornant a treure un dels seus termes pintorescs d'altres temps. Mentres no s'aprobi el projecte de Mancomunitats, aquest constituirà una obsessió torturadora per als enemics de la nostra terra. No podran sossegar ni estar una hora tranquils fins que s'hagi donat un començ de satisfacció als ideals autonomistes de Catalunya.

FULMEN

TÀCTICA O CONVICCIO

Maura, eix

CABAT l'últim torneig oratori, en el nostre Parlament, un se pregunta: «Quines han sigut, en somma, o, millor dit, en síntesi, les conseqüències d'aquest debat?».

No hi ha hagut una votació que fos epíleg o coronament final, capaç de donar una idea orientadora a l'observar-la, encara que en el fons, aquesta votació, aquest epíleg o coronament tampoc hi manca per a res.

Això, an els Parlaments, com al de França, o com al d'Anglaterra. Aquí, on la majoria ho representa tot, menys el país, aquest detall és secundari i purament formulista.

Les conseqüències, el resultat positiu, pràctic, del debat, s'han de cercar d'altra manera: en el seu desenrotll i en les manifestacions dels capítols de partit o de minoria que hi prengueren part.

De totes les jornades, l'última va ésser, indiscutiblement, la que senyalà més clarament l'actitut d'en Maura.

Això podrà a algú semblar-li quelcom circumstancial; però en realitat és essencial, i ben essencial. La política d'en Maura pot determinar, dins la política espanyola, variacions tant fondes i inesperades, que la seva actitut és, avui dia, l'eix de tot, a l'extrem de constituir-lo en arbit sobirà de la situació. I, sinó, fixem-nos-hi.

Malgrat haver-se dit per molts que la normalitat constitucional va alterar-se en 1909, amb la crisi que va determinar la sortida del partit conservador del Poder, és evident que podia haver-se restablert, després, altre cop, i de fet va existir novament en temps d'en Canalejas.

No obstant, el capítol conservador, amb la seva famosa nota del primer de Janer, va renovar aquella cèlebre *implacable hostilitat* dels temps d'en Moret, feble per a dominar la seva superbia i les seves ansies de Poder.

El rei va prescindir del seu consell per a resoldre una crisi, i això el va exaltar per la ferida que inferia, més que als seus prestigis, a la seva fama d'inspirador suprem de la Corona; quasi de dictador.

Fou un cas extraordinari. Allí comencen els atacs directes, personals, d'en Maura contra'l quefe de l'Estat, accentuats en els seus darrers discursos, declarant-lo incapacitat per a resoldre amb acert, per sí sol, aquells problemes que la Constitució posa baix la seva única responsabilitat i deliberació, i afirmant que les dinasties són una cosa circumstancial i passatgera.

Després, en Maura ha tingut, naturalment, que justificar aquesta conducta, o, quan menys, intentar-ho, i ha reproduït tot allò tant graciós de la *colaboración sordida y pernicioso*, i allò altre de la *viciosa táctica*, i de les pro-

miscuidades corruptoras entre monárquicos y republicanos, gobernantes y facciosos, enormes sacrificios del bien público para captar colaboraciones de tribuna y de prensa, sin las cuales la intriga se frustraría.

Tanta transcendència té, al nostre mode de veure, lo que ha fet, lo que fa fa, i lo que és possible que encara faci en Maura, que creiem que la seva actitut és lo únic capdal en els actuals moments polítics.

An el capítol de les deslloragades *almohallas* conservadores, li costava ben poc restablir el *statu quo*; solsament hagués entonat el *mea culpa*, en un simulacre de rectificació, hauria donat peu al Poder moderador per a que'l tornés a cridar al Govern.

Això i resignar-se definitivament a prescindir del concurs d'en La Cierva, és gairebé segur que l'hauria, en cert mode, rehabilitat, posant-lo en situació ben diferent de la en que actualment se troba, respecte de l'opinió lliberal, que és—no hi hà dret a dubtar-ho—el nucli més poderós, numèricament, encara que potser el menys compacte, de l'opinió espanyola.

Però en Maura, conseqüent amb els seus principis, no rectifica, sinó que ratifica. És inútil recordar-li an en Cánovas. En Maura no vol ésser deixeble de ningú; aspira a ésser mestre, i creu que no pot haver-hi més Maura que'l Maura de 1909.

Per a la Conjunció, com per a tota l'opinió lliberal espanyola, el nom d'en Ferrer és bandera contra'l capítol conservador. Però heus-aquí que ell també alça el nom d'en Ferrer com a bandera, com a símbol suprem, inquebrantable, de la seva política; com a menaça contra les que nomena faccions republicanes.

Quan parla de prevaricadors, dirigint-se als liberals, vol dir que ell, si fos President del Consell de Ministres altra vegada, apadrinaria repressions sanguinaries, formidables, com la que seguí a la setmana de Juliol; que hi hauria nous fusellaments, i que les tropes i la guarda civil dispararien llurs matissers per a reprimir les vagues obreres i estudiantils.

El poble espanyol sent contra en Maura un odi insuperable. Perque en Maura no concebeix altra política que no siga la de persecució de les esquerres, i, portat d'aquest instint sàdic de reminiscències neronianes (no semblen producte d'altra cosa les passions d'en Maura), lluny de procurar a la monarquia una pau forta i duradera, cercant la col·laboració conjunta del major nombre dels elements nacionals més sans, la seva tàctica és oposar-hi obstacles, fer engruixir les rengleres dels seus enemics i entaular amb ells una guerra cruenta, constant, de grans i dolorosíssimes violències.

Un home així no és un estadista. Li manquen la serenitat i la reflexió. Ni la seva conducta, ni el seu pensament, podran mai constituir una tàctica recomanable, d'aital manera, que les seves manifestacions han produït els dos efectes immediats que havien de produir. El primer ha sigut el d'eixamplar l'abim que'l separava del Poder per efecte de la protesta de l'opinió, cada dia més ferma. El segon, el de despertar en la monarquia l'instint de conservació, que li ha fet adoptar noves direccions en la solució de les crisis polítiques.

Això últim és, principalment, lo que demostra que, d'aquest canvi actual, inesperat, que ha fet que en Melquiades Alvarez, que no fa un any comminava an en Canalejas amb la revolució, malgrat ésser tant pacífic, governamental i conservador, s'ofereixi ara a la Corona per a realitzar dins del règim el seu programa de reformes democràtiques, n'és la causa en Maura, amb la seva vesànica intransigència.

Per la nostra part, hem de declarar que'ns causa satisfacció, encara que no més siga per allò de... «Fassi's el miracle», etc.

Però abriguem una ombra de dubte: la tàctica. Una cosa és lo natural, lo humà, lo lògic, l'instint de conservació, i una altra, molt diferent, la convicció, els bons propòsits sincers: la fè.

És molt respectable i molt digna, l'opinió de l'Azcarate, pel qual sentim verdadera veneració, de que han desaparegut els obstacles tradicionals. Però, veïam, una prova... En canvi, per a oferir-la en contra, n'hi hà prou amb recordar el famós reial decret sobre l'ensenyança de la Doctrina, en quina gestació i promulgació, els obstacles tradicionals, com si volguessin contradir aquella noble i espontània manifestació de l'il·lustre catedràtic i capítol de la minoria republicana, varen aparèixer amb tota

la seva magna i també tradicional gallardia. Lo qual és ben deplorable.

J. VILALTA COMES

ER iniciativa del nostre Guimerà, se tracta de traslladar les despulles d'en Rafel de Casanova, desde'l cementiri de Sant Boi del Llobregat al panteó de catalans il·lustres.

Algunes entitats catalanistes han demanat a la Diputació provincial que ho patrocini amb decissió i entusiasme.

L'idea és encertadíssima, i sembla estrany que no se'ns hagués ocorregut abans.

Son trasllat, en Casanova, deu esperar, tot cofoi; car no està bé que un patrici tinga els ossos a Sant Boi.

«Si vols estar ben servit, fes-te tu mateix el paper», ha dit *La Vanguardia*; com podria dir «fes-te tu mateix els caixistes».

I amb aquest objecte, ha instal·lat una fàbrica de paper, per a fer-se ella mateixa el que necessita per a les seves edicions—que ja és bastant—i poguer fer, de passada, un bon paper dintre'l periodisme mundial.

Per a exercir totalment de *Juan Palomo*, no li faltaria més, al diari del carrer de Pelai, que pogués fabricar-se també uns bons llegidors.

Cal tenir-ne moltes ganes, per a llegir cada dia aquell feix de planes plenes de prosa atapeïda!

Sabem per molta gent que, cada vegada que ho prova, se li indigesta l'escudella.

En el mateix míting en que abogaren per l'implantació del salari mínim, els fadrins forners varen protestar de que'ls amos apugessin el preu del pa, sense haver-hi motiu que ho justificués.

Que'ns perdonin els fadrins forners; si en alguna cosa han pecat els amos, ha sigut per previsió.

Devien preveure la pedregada del salari mínim que'ls venia a sobre, i s'han posat el pegat abans de rebre el cop.

Així, la pedregada anirà de rebot a les costelles del consumidor. Una mena de teulada on hi van a caure, desde molt temps, totes les pedres; tant les que cauen del cel, que no miren a qui toquen, com les polítiques i socials. Paciència!

Per a completar l'educació física a tot ciutadà, res tant convenient i útil, en l'actual moment històric, com l'esgrima.

Aquest sport, que ja's va conreuant amb més afició cada dia, acabarà per fer-se tant necessari a tot-hom com el pa per a viure.

«No sols de pa viu l'home», diuen, i és veritat.

En les lluites modernes, per a conquerir un bocí de pa, l'enteniment, la voluntat, la raó i l'intel·ligència—tant preconitzades pels febles—van recloent-se dins la respectiva capceta, en els prestatges del cos humà, per a donar preferència a la força muscular i a la traça d'aquesta en fer un set al cos del proïsme amb un troç d'acer, o un forat amb la bala d'una browning... i escórrer el bullo.

Perque, en aquests tripijocs, pugui la gent instruir-se, sobren tots els ateneus i ens manquen sales d'esgrima.

—Hermoses! Curioses!... Tinguen la vianda fresca!...—cridava per les places, al venir l'estiu, un venedor de tapa-plats de tela metàl·lica.

Aquest mateix crit el repeteix avui, científicament, l'«Acadèmia d'Higiene de Catalunya», boi dirigint-se a l'Arcalce, preguntant-li que faci complir amb tot rigor les disposicions referents a la neteja dels mercats, estables i corrala (nius immensos de sapades mosques, que no necessiten cap societat protectora per al seu progrés i desenrotll).

La mateixa Acadèmia suplica també que en els establiments on venen queviures, els tinguin tapats, per a preservar-los de tals insectes.

Fora mosques!... Tapeu la vianda fresca!... Sí, sí.

El popular venedor de tapa-plats de tela metàl·lica era un precursor.

Proposem que en el seu país natal li aixequin un monument.

«La Canadiense», amb la seva mania d'electroficar-nos-ho tot i per atendre al desenrotllament de la seva empresa, diu que molt aviat instal·larà, en la central de Barcelona, una colossal turbina a vapor, sistema Curtis, amb una potencia de vint mil cavalls.

Vint mil cavalls, cavallers,
per una sola turbina,
ja és un exèrcit complet
de forta cavalleria!

I això que la maquineta és del sistema Curtis?...
Ara, calculeu si fos del sistema Llanguis!...

JUNY

Ja hi som, no ho dubteu pas; hi som fa dies.
No heu observat, seguint la nostra Rambla,
els arbres, coronats de fulles verdes
i els homes lluint tots berrets de palla?
No heu vist en les parades de florista
unes roses que semblen flamarades?
No heu notat en els ulls de les donzelles
una brillantor estranya
que us fa, sense volguer, pensar en mil coses
i us ompla l'esperit d'esgarriances?...
Doncs això ho porta el Juny, el Juny magnífic,
el mes de les grans calmes,
el dels matins gemats i lluminosos
i les tardes eternes.

A la platja,
les barraques de banys fresques i netes,
i amb les seves «granotes» aplades,
dies hà que'ns conviden
a proba el gust de l'aigua;
els venedors de gomes i llibretes,
dant al temps lo que'l temps, suant, demana,
ens ofereixen vanos japonesos,
fabricats a la part alta de Gracia;
bars i «botilleries»
l'acera omplen de taules
perque no hi hagi un sol client que's quedi
sense la seva horxata;
a l'entorn de les fonts, tots els mig-dies,
s'hi celebren grans mitings de criades,
on l'oratoria queda molt per terra
i a cada interrupció v a un cantí enlaire.
Les famílies «pudientes»
i les que per semblar-ho s'escarracen,
comencen a amanir baguls i «mundos»
per anà a passà al camp la temporada
en que'l sol i els mosquits fan més malícia
i resulta un torment viure a muntanya.
Els cursis que'ns quedem a Barcelona
comtem amb tota calma
lo que estalviem de gas aquests tres mesos
i lo que hem de gastà en aigua gelada,
cindries, melons, cervesa, figues tendres...
i visites del metge, quan la màquina,
cansada de les nostres ximpleries,
vulgui fè un punt dels seus i ens digui: «Basta!»

Lo demés... ja ho sabeu. Plenes de pàmpols
les vinyes, si les coses no s'espatllen,
prometen rendi enguany un vi magnífic
i donar-lo amb esplèndida abundància.
La fruita serà rica,
sucoosa, assonada,
exempta de pugó i altres malesures,
lo qual vol dir que França,
que és allà on v a parar tot lo sel·lecte
que aquí es cull, tindrà fruita bona i sana.
Els blats, malgrat la dita de l'adagi,
si bé mostren l'espiga ja granada,
estàn, segons notícies,
molt atrassats encara,
i, per lo tant, no és fàcil que la sega
se pugui començar aquesta setmana.
Els que ja fa alguns dies que's belluguen
són els segadors d'Àfrica.
No han llegit els diaris?...
Quin segà, els mal·lats!... I amb quina rabia!...
Com cauen, les espigues espanyoles,
al cop d'aquelles falç velles i oscades!...

C. GUMA

Sonata LXVI

He menjat massa, avui; he menjat
massa i he llegit masses diaris.
No sé a quina, de les dugues
coses, atribuir la pesantor del
ventrell i aquest enterboliment.
Porte'm una graciosa.
Doncs, sí; he menjat arroc blanc, amb ous fe-
rrats, frijols i carn trinxada.
Els frijols són unes mongetes negres de l'altra
banda del mar.
Després m'han fet empassar un troç de calamars
rostit, dient-me que era una de les coses que no's
masteguen, i que n'hi hà prou amb un cop de coll,

per a tirar-ho cap avall, com si fos un ou per a
beure.

Bé; després d'aquest dinar, empassa't una ses-
sió del Senat, discutint-se l'article primer del pro-
jecte de mancomunitats.

Ah!... Ara que'm recorda. Qui és aquest borinot
senador que's diu Bosc?

I aquest altre que's diu comte de Santa Maria?
Que han fet senador al de Pomés i de Pomar?
Quins tifes, Déu meu, quins tifes!...

Mireu, aquesta discussió del Senat, me fa l'efec-
te d'aquelles discussions que tenien aquells caste-
llans i aquell català, en la taula del costat, ara fa
quatre o cinc anys.

En Plus, no X, sinó en Gullón, i en Groizard
diuen les mateixes bestieses, i els catalans se de-
fensen de la mateixa manera que'l català d'aquí el
café, dient que som tant espanyols, que sentim
tant amor... i bacinades per l'estil.

Jo, en son lloc, ho faria completament diferent.

Al que'm digués «Vostès van contra la Patria»,
li contestaria «Burro!». Al que'm digués «Vostès
volien esquarterar l'Estat»... «Bestia bruta i ani-
mal!». Al que'm parlés d'ensenyar la Doctrina en
català, «Miri, ensenyi-la com vulga».

Així, sense compliments ni explicacions, com se
fa amb les criatures rebeques i poca-soltes.

Què són, sinó, aquests Montero Ríos, Gullón i
comte de Santa Maria?

Això del Senat, cregueu que és una cosa que
s'hauria d'acabar.

Tot plegat no és més que una gavia de milloques.
Vells mal intencionats que rapapleguen, un general
de comedia, dos bisbes xerraires que tant se'ls
endonça; en Juny, que aviat demanarà l'obertura
de l'Escola nacional de Tauromaquia, i unes quan-
tes bones persones. Tot això, presidit pel senyor
Montero Ríos.

I aquests han de judicar les demandes de Cata-
lunya?

Fa fàstic, vòmit i pudor!

No'n parlem més...

Ah!... Ja han derogat la llei de jurisdiccions, en
el Congrés. Un cop aprovada en el Senat, la tal
derogació, diu que podrem parlar de tot, sense
temença dels tribunals militars.

Diu, diu, diu. No seré pas jo qui comenci a pa-
lar nèt i clar.

Mireu: pobre, cego i desvalgut, s'està morint,
a Odessa, el general Stoessel; aquell que, des-
prés de defensar tant temps Port-Artur, va ren-
dir la ciutat, i fou condemnat per un consell de
guerra.

I encara diràn els castellans «En todas partes
cucen habas».

I cal... Mireu al voltant.

Del Marroc, què me'n diu? Quan acabavem de
comptar que aniríem tant bé, amb l'entusiasme
dels habitants de Tetuán, i que ja hi teníem vi-
rei, alçal, torne-m'hi, que no ha estat res: vin-
guen morts i ferits!

Això sí, ja comencen a repartir-se els boscos
d'alzines sureres. Sort que'ls moros desposseïts
diran: «És la civilització que avança».

Es un dir, això, que diràn tal cosa; porque, per
ara, sembla que més aviat tinguin ganes de cridar:
«Vifòra, lladres!», i després, sabeu?, del dit al fet.

I prou. Aquí deixo el ral de la graciosa.

Me'n vaig a veure si paeixo l'arroç blanc i vo-
mito la política.

MORITZ XXX

O'n teníem prou, els regidors
de la Pubilla, en voler-li en-
dossar, per setanta-dós mil-
lions de pessetes, unes aigües
que, de tant remenades, no
fan olor de santetat.

Ara, actualment, s'ha nomenat una ponència
de representants de tots els partits polítics
que integren el Municipi, per a mirar d'engipo-
nar-nos un nou Escorxador.

L'assumpte sembla que porta molta pressa,
sobre tot als regidors que'ls toca sortir d'aquí
poc temps.

Per la part que'ns toca, estarem al tanto, i,
si això del nou Escorxador resulta una «pana-
mada» com la de les aigües, les hi abocarem
pel broc gros.

En la plaça de braus, en miniatura, que amb
el nom de «Coliseo-Park» ha començat a fun-
cionar en un solar del carrer d'en Muntaner, un
vedellet va ferir a un jovincel, l'últim diumenge.

A conseqüència de l'accident, el Governador
ha tingut a bé clausurar la nova academia tau-
ròfila.

Una miqueta massa tard, senyor don Juan...
Nepomuceno.

Lo que al fi va succeir,

ja s'ho podia pensar.
Si no hagués deixat obrir...
no hauria ara de tancar.

Amic llegidor, ja't deus haver enterat de
que en totes les parroquies s'estàn fent prega-
ries per al feliç deslliurament d'una senyora
que tu sabs i jo no vull dir.

Li desitgem que l'hora li siga ben curteta.
De tots els sports coneguts, el més vulgarit-
zat és el sport de crear una familia.

Solidaritat per la República.

En el pintoresc poble d'Arenys de Munt ha
acabat per a formar-s'hi un partit republicà
únic, en el qual hi han entrat els republicans
de totes les fraccions.

Sempre hem sigut de l'opinió que l'exemple
d'altres mires polítiques ens havia de venir de
munt.

Què hi diuen, amb això, els miserables cucs
vanitosos de la terra baixa?

Retallem d'una informació del Govern civil:
«Visitaron ayer al señor Gobernador, la
Junta del Ropero de la Sagrada Familia y la
Junta del Centro Liberal Monárquico».

Sí, vaja...

Els de la roba i els de la poca-roba.

Els soldats francesos, en alguns departa-
ments de la veïna República, han fet sorolloses
manifestacions contra'l seu Govern, per la des-
cabellada llei dels tres anys de servei militar.

S'ho prenen massa a la valenta, els sorges
d'en Poincaré.

Tres anys d'armes no tenen altra importan-
cia que una temporada de sport.

En temps de pau, tir al blanc.

En temps de guerra, la caça de l'home.

A la barriada del Clot, segons notícies, s'hi
inaugurarà aviat una «Joventut lerrouxista».

Allà ell!... Lo que més els convingui.

Però després, aquests bons senyors, que no
s'enfadin, quan algú els digui radicals del
Clot.

Fins el sol se'ns torna anti-militarista.

Sabem de Berlín que en les darreres manio-
bres militars hi ha hagut, entre'ls pobres sol-
dats, tres-centes víctimes d'insolació.

Si, tractant-se d'un senzill simulacre, l'impla-
cable Febus s'indigna d'aquesta manera, què
farà el dia que'ls alemanys se les espinyin amb
el veí?

Aquell dia, tots torrats!

Aquella beneïta—beneïta del cabac—asso-
ciació que du per nom «Defensa Social», per
boca d'un dels seus conspicuus acaba de me-
naçar-nos amb passar-se al partit carlí, cas de
seguir Espanya la política liberal.

Còm!... Els de la «Defensa» tornar-se car-
lins?...

Però... que no ho són, de carlins?

A l'objecte de recullir una almoïna, tot sovint
van a la secretaria particular del nostre Alcal-
de, tres ex-regidors de l'Ajuntament que's tro-
ben en la més deplorable miseria.

I tant que diuen que dóna, el sport de la
regidoria!

Aun hay clases, Veremundo.

L'altre dijous, en el carrer d'en Marià
Aguiló, varen topar violentament un carro i
un automòbil, resultant aquest últim amb grans
desperfectes.

Per més que facin i reformin, els fabricants,
la cosa sempre anirà així.

De cavalls, podràn tenir-ne més els automò-
bils; però de resistència en tenen més els
carros.

Més de sis-cents-sis goços han sigut agafats,
en un mes, pels llacers municipals.

I, malgrat això, no passa dia en que algú
d'aquests fidels companys de l'home, a l'acarici-
ar el biaix o la cama d'algú ciutadà o ciuta-
dana, no apreti un xic massa les dents, posant
a l'acariciat en condicions de rebre amb urgen-
cia la visita del doctor Ferrán o del doctor
Claramunt.

En descàrreg dels mocegats, un membre de
la Societat per al Foment de les races canines
a Espanya, ens ha assegurat que moltes vegades,
si els goços moceguen, no ho fan amb mala
intenció. Més aviat és per descuit.

Conformes.

Per «descuit» de la persona
que s'acosta massa al goç,
i de l'amo que's «descuida»
de posar-li morrió.

A Basi (Italia) una dòna que va casar-se,
temps enrera, amb son cosí, ara se n'ha anat

amb son germà, amb el qual s'ha descobert que
hi tenia relacions molt íntimes.

El marit, al saber-ho, diu que va posar-se
furiós.

No sé per què.

Content podia estar d'una dòna que tingués
tant amor a la família!

Crisis de última hora

Altres cop en Romanones ha plantejat la
crisis.

Aquesta afició del comte a jugar a fet amb
el Govern i el país, indica fins a quin punt es-
tem mancats d'homes i conviccions.

Siga com siga, no podem pas eixir d'un Go-
vern liberal.

Per lo tant, en Romanones torna a formar
ministèri.

Un cop hi haja posat mitges-soles i talons,
anirem tirant una temporada més.

Entre tant, les Corts restaran tancades,
amb el problema del Marroc enfront i el pro-
jecte de les Mancomunitats en l'aire.

Mai com ara Espanya havia sigut tant fon-
dament pertorbada, respecte a política.

Lo trist és que fins els republicans semblen
tocats d'aquella podridura que s'inicia per tot
arreu.

Els, com els demés partits, sofreixen la
malura general i han perdut la carta de na-
vegar.

Pobres de nosaltres!

Caballers.: M. Roig Portusach: L'epitafi a la
lleï de Jurisdiccions me sembla massa prematur.
No podem cantar victòria, encara. I menys en
versos perillosos.—Robespierre Petit.: De logo-
grifos numèrics, ja fa anys que no n'acceptem, per
bé que estiguin. Ja ningú se'n preocupa d'aques-
tes coses.—J. P. L.: S'estima la notícia. L'aprofi-
tarem per a un repic.—Mossèn Pollet.: Per a con-
fessar degudament a l'incestuosa Maria Lluïsa,
ningú com el papà de vostè, Mossèn Pollastre.
Ell es l'únic que disposa de un bon *saca-tapos*
per a tota mena de pecats.—Joan Vidiella.: Veïam
com ho fila, vostè, això dels versos?...

«Flotant pel mar espaiós
amb silenci sepulcral
va la laugera gavina...»
I entre l'ona palpitant
que's va inflant i desinflant
treu el capet la sardina.

Què paga per l'esmena?...—J. F. M.: Si el sub-
jecte de referència va col·locar, realment, un llen-
çol brut al balcó, en comptes d'un domàs,... tenen
raó els clericals. Tothom té dret a quedar-se a
casa i fer cas omís de les moxigangues catòliques;
però ningú té dret a burlar-se de la processó.—

E. P.: Per ara, no s'ha rebut la carta que'ns anun-
cia.—Francisco Foix (Lleixà): La tal corres-
pondència resulta una confusió, a causa de les
incorreccions gramaticals que la fan inintel·ligible.

—A. C. i S.: Rebut, i tantes mercès. Entra en
cartera, esperant una ocasió propícia.—P. Que-
raltó Tolosa.: Dec advertir-li que lo que no'ns
atany directament a nosaltres no'ns interessa per
res. Recados al cosinet. I qui tingui *fassi* que se
la *feini*.—Un clarividant.: Fort! Massa poc! Miri
que un home com vostè, creure en tiradores de
cartes!...

—P. G.: Esclar que sí; ja s'ho podia
pensar que en Cambó, en Maura i en Lerroux,
tots tres, estarien a la mateixa altura.—Joaquim
Balcalls.: La xarada es inferior a l'anagrama, pe-
rò ni l'anagrama ni la xarada estan prou bé.—

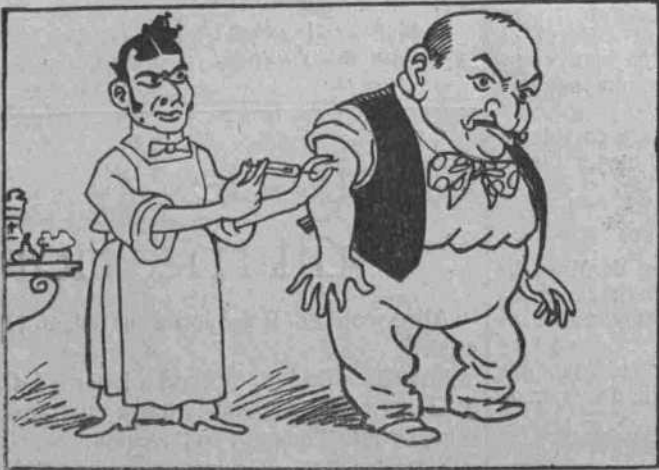
Luis M. Molins.: Home, si això tot-hom ho sab
que les maduixes van més cares a Santa Coloma
que a la Boqueria. No veu que els pagesos de
Gramanet veuen venir d'una hora lluny als fo-
rasters... i, si són de l'U. F. N. R., encara més?

—T. R. Q.: No pot ésser, per varies raons, i to-
tes elles de molt pes.—J. LL.: Lo mateix li dic a
vostè.—Just de la Pau.: Rebut l'himne; mirarem de
publicar-li, després de feta alguna esmena.—R.

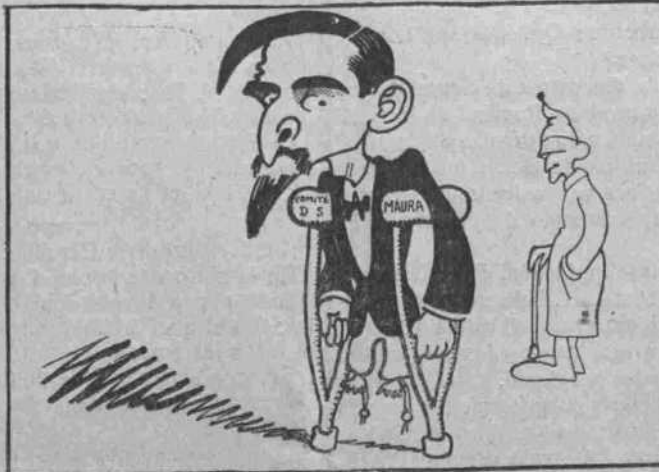
Santacana.: Vostè està molt malament d'ortogra-
fia. Jo, al seu lloc, compraria el «Vocabulari» d'en
Rovira i Virgili. Allò treu del compromís; és sen-
zill i baratet. Per sis rals li vendran a ca'n Lòpez.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer
del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorrilleux y C^{ia}

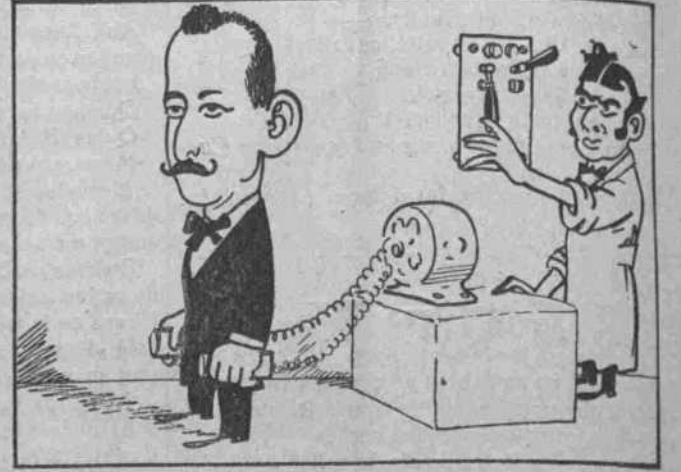
CLÍNICA DELS PARTITS POLÍTICS ESPANYOLS

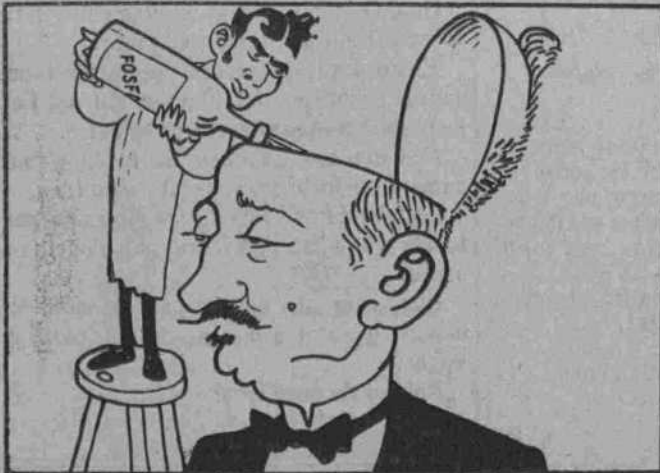
EL NACIONALISTA.—Per al meu mal estrambòtic, rès com el "suero patriòtic".

EL REGIONALISTA.—Jo ja no'm puc sostenir ni amb les croses del veí.

EL FEDERALISTA.—AI! Jo no m'adobaré si no m'electrisen bé!

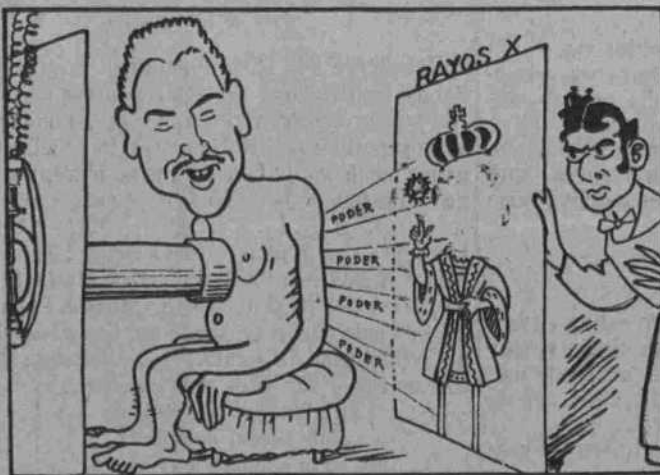
L'INTEGRISTA.—I jo no'm venré curat fins que'm reguin amb fosfat.

EL CONJUNCIONISTA.—A mi tot m'ho aliviaria un massatge d'energia.

EL GARCIA-PRIETISTA.—Jo, mentres no faci el cuc, me'n aniré tot en suc.

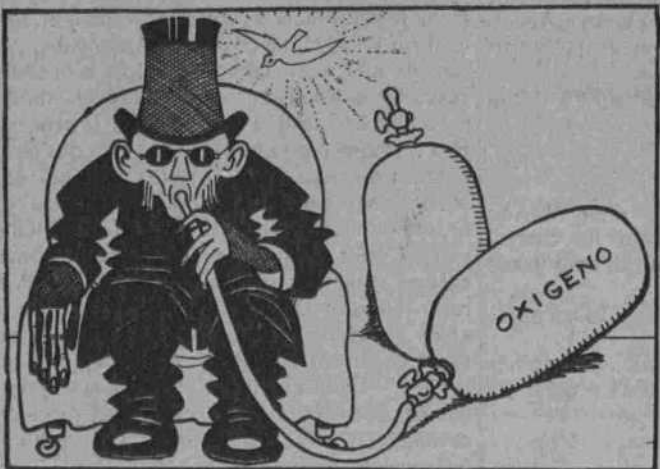
EL REFORMISTA.—Jo tinc un mal amagat que ara se m'ha revelat.

EL SOCIALISTA.—Jo, amb un xic d'hidroteràpia, me faria molt ganapla.

EL MONTERISTA.—Jo, si no fos el tumor, gastaria bon humor.

EL "DEFENSISTA".—Per a mi és un gran torment respirar artificialment.

EL LERROUXISTA.—De apendicitis aguda, moriré, si Déu hi ajuda.

EL SOL-ORTEGUISTA.—El mal que jo tinc al cap, no l'entén cap metge, cap.

EL JAUMISTA.—Després d'un part dolorós, quin "gastament" més galdós!

EL ROMANONISTA.—Jo'm trobo tant mal, tant mal, que... ai!... em veig l'hora fatal.

EL MAURISTA.—Jo'm trobo tant bé, tant bé, que... ai!... ja no'm sento de re.